

FA
ND
FA
99

prv. anądien, anąsyk:
Andai smarkiai lijo.

turinys

I.	Redaktorių žodis	4
II.	Klounada	5
III.	„New year - new me”: grožis ir absurdas.....	6
IV.	Meniškas lico triukšmas.....	8
V.	Jano Mateikos paveikslo Stańczyk analizė	10
VI.	Interviu su licėjaus scenos personomis.....	12
VII.	„Kuris klounas esi tu?”	14
VIII.	Cirkas mokinio gyvenime	16
IX.	„Iš vidaus” - Mo muziejaus parodos apžvalga	18
X.	Mokytojų perliukai	20
XI.	Liceistiškasis diskursas arba dviejų klounų ginčas.....	21
XII.	Be apsauginio tinklo	24
XIII.	„Ketvirtas”	26
XIV.	Cirko studija „Šypsena”	28
XV.	Brauktažodis.....	30

Ponai ir ponios!

Sveiki atvykę į cirką!

Pamatysite, kaip akrobatai pasiduoda traukos jėgai ir neria aukštyn lyg jos nebūtų.

Matysite galiūną, kuris nugalėjo savo paralyžių ir makabriškas parodas.

Viskas vienoje vietoje, kuri tik dalis jūsų besąlygiškai besisukančios gyvenimo karuselės, kurioje braunatės į jos vidurį, kad mažiau justumėte svaiginantį sukimosi greitį.

Užsimerkite.

Akimirkai pabėkite nuo baimės, o kai būsite pasiruošę - atsimerkite, prieikite prie karuselės krašto, mėgaukitės ir gaudykite svaiginančią ir nepakartojamą akimirką.

Prieš išeidami pasimėgaukite cirko absurdu ir galbūt, tik galbūt, kada išdrįsite išeiti prie karuselės krašto ir dar kartą pasimėgauti svaiguliu.

Įdomaus reginio ir malonaus skaitymo linki redaktorių komanda:

Elzė Karanauskaitė IIIC
Urtė Antanavičiūtė IIIC
Benedikta Nakvosaitė IIIC
Simas Lenkšas IIIB

klounada

nutrūko mėnulis
o kartu ir verkiantis klounas
telaikė lynas viensiūlis
slėgė sunkus scenos gausmas
imki ir skriski kloune dell'arte
palik ir užmirški scenines baimes
paleisk savo skiautes liūdnokai spalvingas
išbirt leisk figūroms griežtai taisyklingoms
iškilki aukščiau smailios palapinės
toliau pareigos žavingai klastingos
išsibarstė ant scenos šukės mėnulio
plojimai
leidžiama juoktis
nes tai juk commedia

„New Year, New Me” grožis ir absurdas

„Nuo sausio 1 - osios aš sportuosiu kasdien.”

„Nuo sausio 1 - osios aš nevalgysiu saldumynų.”

„Nuo sausio 1 - osios lieknėsiu.”

„Nuo sausio 1 - osios kasdien miegosiu po 9 valandas.”

Tikiu, kad ir tu bent kartą gyvenime užrašai šią ar panašią frazę sausio 1 - osios išvakarėse, tikėdamasis, kad laikrodys išmuš vidurnaktį ir viskas pasikeis. Įsivaizduojame, kad sausio 1 - oji tai diena, kai pasikeičia ne tik vienas skaičiukas kalendoriuje, bet automatiškai ir žmogaus disciplina, laiko ištekliai, net išvaizda! Ir aišku, pradėti nuo mažų pokyčių – ne lygis. Reikia iš karto griebti jautį už ragų ir užsibrėžti nuo žmogaus realybės be galo nutolusius užmojus. „Kasdien sportuosiu”, nors vos kartą per dvi savaites nueini į sporto klubą. „Nevalgysiu saldumynų”, nors paskutinius penkerius metus kasdien po vakarienės suvalgai po sausainį. „Kasnakt miegosiu po 9 valandas” - neapgaudinėk pats savęs! Tu mokaisi, dirbi, nori gyventi socialinį gyvenimą, šalia viso to - esi linkęs atidėti darbus ir juos atlikti likus kelioms valandoms iki darbo pateikimo termino - apie 9 valandas miego tik pasapnuoti gali, kai mėgaujiesi retenybe ir didžiausiu pasididžiavimu tapusiomis 6 valandomis miego. „Būsiu liekna/lieknas” - jau seniai visi atrodytų taip, kaip svajoja, jei pakaktų tai tik užrašyti ir naiviai tikėti.

Visuomenėje tai yra toks savaime suprantamas reiškinys, kad juo kasmet naudojasi verslai, siekdami prisivilioti naujų „aukų” ir iš to pasipelnyti - „nusibodo lėtas gyvenimo ritmas - nauji metai puiki proga tai pakeisti. Įsigyk sporto klubo narystę!”, „Neleisk dar vienerių metų su silpnais plaukais. Leisk jiems spindėti - įsigyk šį šampūną”. Ir visi vėl ir vėl užkliūva ir nukrenta į tą pačią duobę, pasikliaudami skambiomis frazėmis.

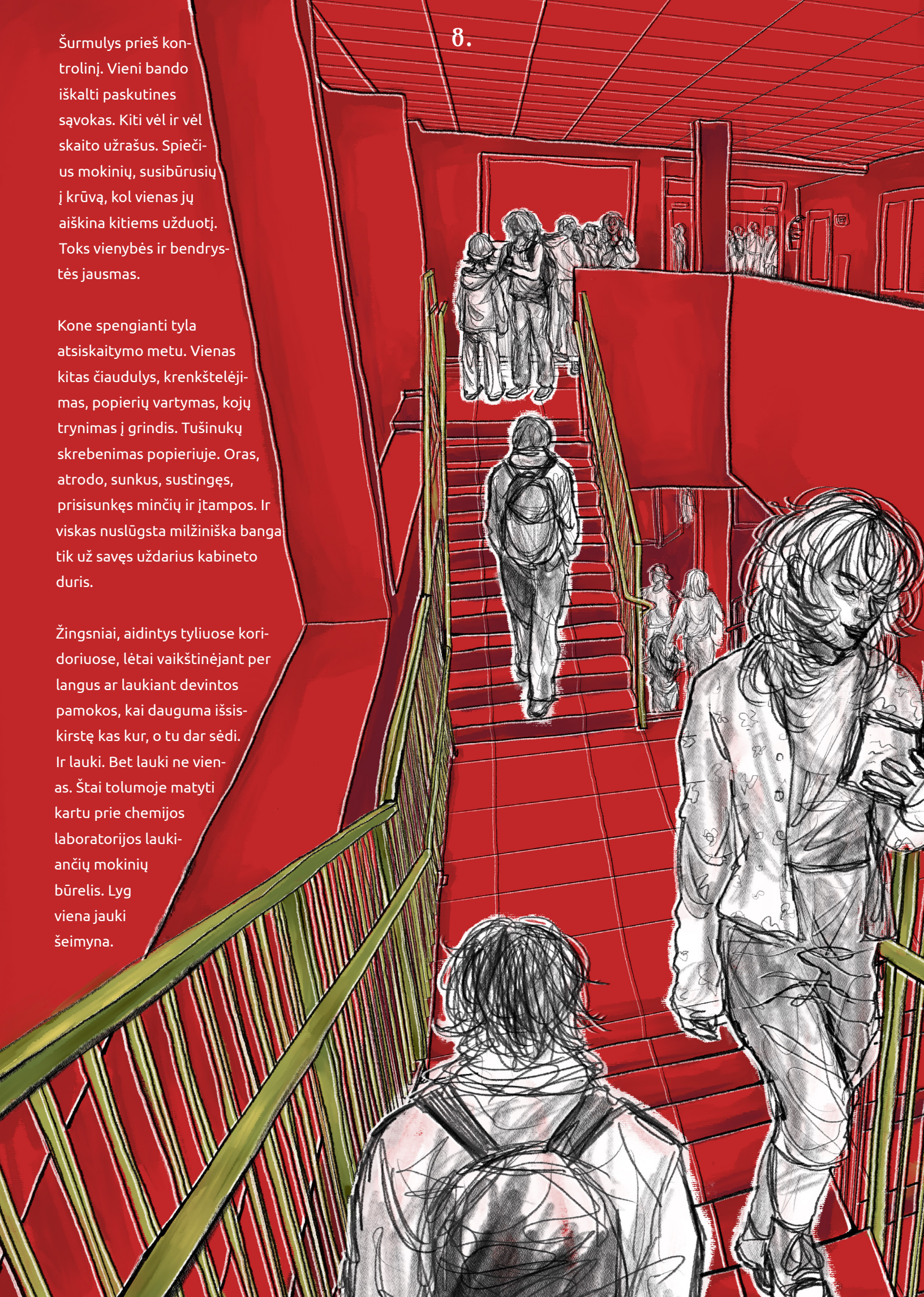
Praeina metai ir vėl sausio 1 - osios išvakarės. Baigei siekti užsibrėžtų tikslų taip seniai, jog jau apskritai apie juos pamiršai ir vėl esi kupinas entuziazmo pakeisti milžinišką dalį savęs. Pamiršai savo nesėkmę bei liūdesį, apėmusį tave, kai jį patyrei, ir vėl tiki, kad gyvenimo pokyčiams užteks to vargano didelių tikslų sąrašo. Nesusidari labiau įgyvendinamų tikslų sąrašo, nes savimyla viduje tikina, kad „tu pasikeitei, šiais metais tu stipresnis ir tau pavyks”, todėl palieki tą patį ambicijų pilną sąrašuką, tik pakeiti datą viršuje. Kai eilinį kartą po daugiausiai mėnesio pečius užgriūna realybė, besitempiantys deadline'ai, nuovargis ir mylimasis tingulys, sakai sau „na bent jau bandžiau”, numeti tą sumautą sąrašą į nematomą užkampį ir vėl lauki, kol ateis sausio pirmoji - grįš motyvacija iš naujo pradėti kas kartą taip pat absurdiškai vienodai pasibaigiančią kelionę.

Idėja įdėti pastangų ir įveikti sunkumus, su kuriais susiduri bandydamas iš tikrųjų keisti savo gyvenimą, tau per sunki - juk ir taip turi pakankamai veiklos, o laisvu laiku juk maloniau bei lengviau žiūrėti reels'us, o ne gyvenimo įpročius keisti. Taip metai iš metų ir gyvensi tikėdamas absurdiška idėja, kad atėjus sausio pirmajai viskas pasikeis ir tu tapsi gražiausiu, sveikiausiu ir protingiausiu žmogumi visatoje, tik svarbiausia - turėti užsirašius šiuos savo norus.

Šurmulyš prieš kontrolinį. Vieni bando iškalti paskutines sąvokas. Kiti vėl ir vėl skaito užrašus. Spiečiuos mokinių, susibūrusių į krūvą, kol vienas jų aiškina kitiems užduotį. Toks vienybės ir bendrystės jausmas.

Kone spengianti tylą atsiskaitymo metu. Vienas kitas čiaudulys, krenkštelėjimas, popierių vartymas, kojų trynimasis į grindis. Tušinukų skrebenimas popieriuje. Oras, atrodo, sunkus, sustingęs, prisisunkęs minčių ir įtampos. Ir viskas nuslūgsta milžiniška banga tik už savęs uždarius kabineto duris.

Žingsniai, aidintys tyliuose koridoriuose, lėtai vaikštinėjant per langus ar laukiant devintos pamokos, kai dauguma išsiskirstę kas kur, o tu dar sėdi. Ir lauki. Bet lauki ne vienas. Štai tolimoje matyti kartu prie chemijos laboratorijos laukiančių mokinių būrelis. Lyg viena jauki šeimyna.

MENIŠKAS
LICO
TRIUKŠMAS

I š i š

m anžo žaisl o s

spoptas ba lybės p r e p a r a t o k l a p e t

sk l a d d a d i s t i e n e g i g i g o s m o z i k o s r i t m a s b ū t e n t

t u d u n e b e t k a k a d i a r a d a k l e l a s y s t i s k a p p b i d t o g j j o s m o k y t o j a a i š k i m a

a p p e n e r v y s i s t e m a .

Š u š m u t y d y s a l g y b l o j e p o k l a d i a i a p p i e v i s k l a i r a p p i e m i e k a . P o l i t i k a . I r t a s b e g u a l o s u d t t i n g g a s m a b e m a t i k a t i k o s k o n d i o l i s i s , M e t a d i e v a l e k a r y k l e s i a s k k e p s i n i o m u m g t y n e s ? . „ O t u a r l a n k e i s i m o d n o m a i j a s s n a o j a j o p a d o j o ? N o l o p a d i j o p a p a s t a s i j u k a s d i e n i ų m u l t i k i m ų i k i š i m t m e t i o j y v k i j u . N l o c e g g i s t e n e i m i ų p o k a l b i k l i p i a s k a l b ų š i p i m o č i l d g a i n o p a p r a s t a s i a s t r i u k š m a s , j s i k l a u s i u s s s u k a m b a t i s t u k t a o i a s k k r i t t i n g y m a t y i r a k o r d y .

L i c ė j a s u s e n e g i a i a M u z i k a š u m u l y s p p i e s s p r a s i s k l e i d i a n t u ž u o l a i d o m s . T y l b a v e k l e j a m a s p l a b t m o n o t o d y u b e j u j u k a s j e i m s s k l a d a t a a e k d o t u s . T i n a m k i r o k o m u z i k a . Š o k t i i i r d a i m o t t i v e t i a b y s M u z i k i k i u i d e d e ž u i q u m e r e i a i 2 0 0 č i n o n i j u s i n o t r o m i š k a s t r e p s e j i m a s f o l k l o r o v a k a r o n e j e M e l a n c h o l i k š k a t a p p a l j j g a m a n t i s p a s k u t i n i s s k a m b u t i s .

L i c ė j a s u s e n e g i a i i t i k i k a t a n o m e t o s p p e j e . M e n u o (a r d a u g i a u) p l a n a v i m o , r e p e t i t i j j u p a s i n o s i m o . A t a d o d o j e k e k a d a e s e d i a n a i a i v i s a a b t m o s f e r a j s i e l e k t r i n u s i . N i e k a d a m e b b i n a t y l u v i s a d a e s i s e k e k a s a s y s e s e p r e g i a o i j u m z i k o s b a t s j i i n i n s t r u m e n t ų a t g a r s i j u . R e n g i n i o d i e n a j v i s a s i o m u l y s p a d e j e j a p e r k i t a g l o b i a l a k t y m a s p i r m y n a t g a l . P a s k u t i n i a i p o t e p i a i . K o s t i u m a s , m a k i a ž a s , a p s i n i e s a s i j a j a t i m a s j a v a d n e e n j j a u d u l y s g i r d i n t ž i ū r o v ų b a l s u s u ž s i e n o s . N e e i m a s p i e s l i p a n t i j s c e n a .

T a d a a k i n i k l a r e m y b e . A l k i m i r k a p a b ū t i d i a i r d a b a r .

V i s k a p a s i b i j o j a v e l g j j t a s u m u l y s . T a č i a u k i t o k s . A l t m o f f e r a n e b e e k a e l e k t r o s s o n e s . L i k o t i k d z i u g e y s l a i a i n e k e k a z a u b u l y s l y s t a d o n a k o p o s , p a p a s t o d y m o p l u z p a n s t a r a i s d a l y d u j s i u d z i u g e y s t a p o s i k a p i n i k a b i m a n j i j u k e k a s a s c o s .

I r t a d a t y l a s i s i e s o s i g e g a t a .

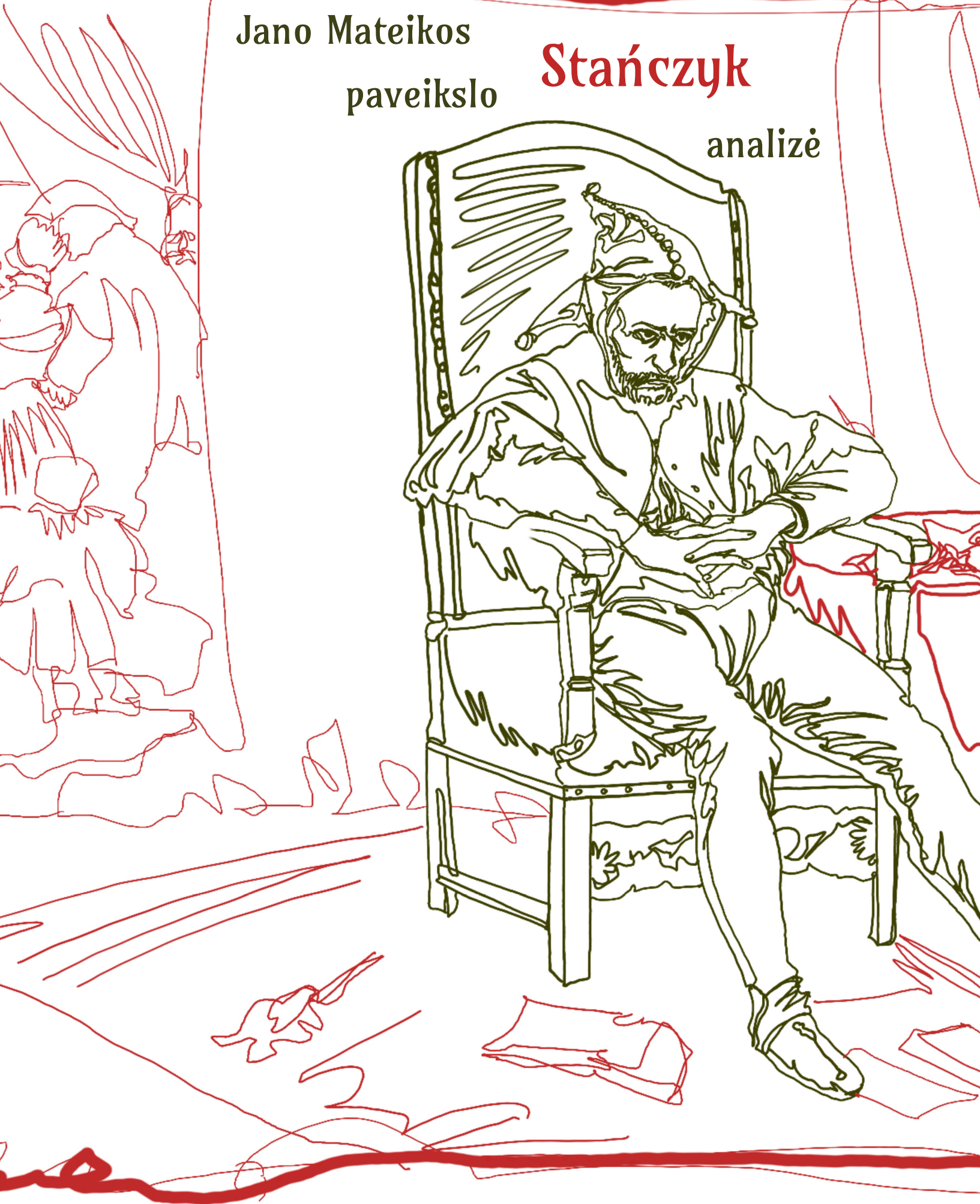
U ž s i e l a d a l a .

Jano Mateikos

paveikslo

Stańczyk

analizė

Nėra nieko liūdnescio, nei juokdarys: raudonas jo apsiaustas susiglamžęs, galva nulinkusi, kambarys tamsus ir niūrus. Juokdarys laiko kalaviją, Damoklo kardą virš karaliaus galvos, valdomą minios valios bei įniršio. Mandola grojantis bardas. Nykštukai, vykdantys įnoringo karaliaus norus. Juodai baltą teatro kaukę užsidėjęs pajacas. Modernaus cirko klounas.

Kokia juokdario paskirtis? Jei žvelgtum į paviršių, atsakymas aiškus – prajuokinti. Bet pasidomėjus šiek tiek giliau atsidenigia sudėtinga istorija. Juokdario ištakos siekia senovės Egipto bei senovės Graikijos laikus. Tai koks tada yra jo tikslas? Įsivaizduokite: esate įtakingas karaliaus padėjėjas, matote, jog situacija šalyje yra tragiška, žmonės badauja ir greitai sukils, bet karalius to nemato ir nenori matyti. Bandėte tai švelniai paminėti, bet jo reakcija privertė jus išsigąsti dėl savo saugumo. Ką jūs padarote? Pasamdote kvailį, kuris juokaudamas tautos valią išreikš už jus.

Grįžkime prie pavadinimo. Jano Matejko paveikslas, nutapytas 1897 metais. Iš karto mūsų dėmesį patraukia susimąsčiusi juokdario figūra. Ką ji reiškia? Na, pagal įvairias interpretacijas, jis gedi neaiškaus tų laikų Lenkijos likimo bei kontemplanuoja jos istoriją iki tol. Iš tikro ši istorija yra ne tik Lenkijos. Ji yra ir lietuvių. Prisiminkime, kaip viskas vyko: po Liublino unijos susijungusias Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę ir Lenkijos karalystę galutinai 1795 m. pasidalijo Prūsija, Rusija ir Austrija. Tada pajaco liūdesį suprasti lengva: kas laukia šios suskaldytos ir užguitos tautos? Na, istorija atsakymą pateikė.

Taigi galime tik spėti, kokios tamsios mintys apie LDK likimą sukasi vargšo juokdario galvoje.

A.G.Zenitas.

Interviu su licėjaus scenos personom

Ižanga:

Isijungia akinančios šviesos.

Pakyla uždanga.

Publika nuščiūva.

Daugybė veriančių akių nukreiptos tiesiai į tave.

Jos laukia. Laukia tos akimirkos, kai viskas aplinkui

išnyks ir scena nukels juos į kitą pasaulį.

Vienas gilus gurkšnis oro ir pasirodymas prasideda...

Licėjaus scenos pasiglemžtos sielos dalinasi savo įspūdžiais kuriant kitą pasaulį sau ir žiūrovui.

Kas tave skatina vėl ir vėl lipti ant scenos?

Muzika yra mano mėgstamiausia veikla, tad, be abejo, man yra labai malonu koncertuoti priešais žmones. Jausmas, matant publiką, besimėgaujantį tavo grojimu, kai pagaliau atsiperka valandos, praleistos praktikuojantis, yra neapsakomas. Be to, grojimas ant scenos yra pati geriausia priemonė muzikantui tobulėti. Yra tik vienas šansas sugroti, skambesys dažniausiai nebūna tobulas, grojant sunkesnio žanro muziką dar reikia ant scenos nemažai judėti. O kur dar neretai pasitaikantys techniniai nesklandumai, kuriems spręsti irgi reikia sugebėjimų. Kadangi aš noriu tobulėti muzikos srityje, o groti priešais publiką man labai patinka, stengiuosi nepraleisti jokių progų pakoncertuoti, licėjaus renginiai - ne išimtis. (Julijus Girdenis, II kursas)

Šitaip nuolat išeidamas iš komforto zonos gaunu daug motyvacijos sukurti publikai gerą pasirodymą ir prisiverčiu puikiai išmokti savo partiją. Tai lyg atsiskaitymas, kuriame dalyvauji savo noru. Taip pat man scena leidžia pasijusti licėjaus bendruomenės dalimi ir, manau, verta lipti ant jos vien dėl Sindaravičiaus „bravo!“. (Jurgis Mockaitis, II kursas)

Kokią reikšmę tau turi licėjaus scena?

Licėjaus scena ypatinga: ji daug mielesnė už bet kokią didžiąją sceną. Kiekvienas užlipimas ant jos jaučiasi kaip pakabintas žaisliukas ant Kalėdų eglutės. Manau, kad kiekvienas liceistas, užlipęs ant mūsų aktų salės scenytės, atneša lyg dar vieną plytą licėjaus bendruomenei statyti. Ši scena vienija mus ir ant jos gimę renginiai yra būtent tie prisiminimai, kuriuos kada nors pasakosime ateinančioms kartoms. (Amelija Pukelevičiūtė, III kursas)

Licėjaus scena - maža savo fizine apimtimi, tačiau milžiniška prisiminimais, menu, kupina jausmų ir šilumos. Tai vieta išreikšti save, parodyti tai, ką sugebi, pradžiuginti kiekvieną užklydusį. Licėjaus scena - tai lyg milžiniškus pasaulius talpinanti mažutė pasakų knyga. (Ieva Švedaitė, TB2)

Kaip ir daugeliui, manau, licėjaus scena padeda išreikšti save mokyklos aplinkoje ne tik akademiškai. Atvirai kalbant, todėl ir nusprendžiau prisijungti prie „Metronomo mafijozų“, nes tiesiog užkniso spręst diflygtes ir reikėjo kur nors dar pasireikšti. Mano mąnymu, vieni svarbiausių licėjaus prisiminimų ir liks iš renginių, taigi licėjaus scena leidžia kurti tiek šiuos nepakartojamus momentus, tiek naujus ryšius. (Žygimantas Varkala, TB2)

Scena nuo mažens man siejosi su pasiekimų jamžinimu, parodymu, ką nuveikiau per metus. Tačiau su metais ta reikšmė labai keitėsi: noras parodyti kitiems, ką sugebi, išblėso - tai prarado prasmę. Dabar scena yra kaip šventė, kuria daliniesi su artimiausiais žmonėmis. Visai nesvarbu, ar salė pilna žiūrovų, ar tai tik pirma markiruotės repeticija - bet koku atveju tai galimybė atiduoti viską, ką turi, sukurti ką nors stebuklingo ir galbūt praskaidrinti kito dieną. Tas jausmas, kai kuri su mylimaisiais, užpildo vidų šiluma. (Amelija Pukelevičiūtė, III kursas)

Ant scenos lipu jau nuo ketverių metų, kai pradėjau dainuoti ansamblyje. Pasirodymas ant scenos savotiškai yra tapęs neatskiriama gyvenimo dalimi (kiek gyvenimo atsimenu, tiek jame tenka lipti ant scenos). Vis dėlto laikui bėgant juntū vis didesnę norą suteikti žiūrovui kokią nors emociją, pabandyti jį sutelkti, sudominti perteikiant idėjas, nesvarbu, ar jos būtų režisieriaus, ar mano paties, ar apskritai kokio nors meno kūrinio. Taigi dabar esmine skatinimo priemone yra tapęs noras padaryti poveikį kitam. (Kasparas Skuja, IV kursas)

Jeigu man šiandien pasakytų, kad iki licėjaus baigimo nebegalėčiau užlipti ant scenos, tai asmeniškai turbūt riedėtų krokodilo ašaros. Bendrauti koridoriuje viena, bet daryti tai atsistojus prieš visus ir bandant užmegzti dialogą tarp to, kas vyksta scenoje, ir žmonių - visai kitas reikalas, kita energija. Man tai atneša didžiulį bendrystės jausmą, ypač, jei žinau, kad įsitraukiu ne tik aš, bet ir tie, kurie žiūri - nesvarbu, ar tai vaidinimas, pokalbis, grojimas, t.t. Nuo to pasikraunu tokių jėgų ir energijos, kurias mokykloje nežinočiau, kaip kitu būdu surasti. (Emilija Žilinskaitė, III kursas)

Su licėjaus scena aš pradėjau ir užbaigsiu savo kelionę licėjuje: ji pasitiko per Rugsėjo 1-osios šventę, bei išlydės per paskutinį skambutį. Tai yra vieta, kur licėjuje galiu pasidalinti savo mylimu menu - šokių, pajusti laisvę, atsitraukti nuo užsupančios kasdienės rutinos. (Aistė Jankauskaitė, IV kursas)

Ar patiri scenos baimę? Kaip stengiesi ją įveikti?

Savirealizacija. Turiu milžinišką scenos baimę, tačiau tai pasimiršta, kai laiku dvi lazdeles rankose ir esu apsižergęs būgnelį. Mano savotiškas būdas komunikuoti. (Motiejus Būta, IV kursas)

Tikrai neišvengiu scenos jaudulio. Jį nuraminti padeda mintis, jog žemė tik skraidantis akmenukas (arba ta dulkelė ant dobilo iš filmuko „Hortonas“, niekada nesakyk niekada!). Manau, jog su Mano savotiškas būdas ta baime kovoti neverta, tereikia prisijaukinti ir pasiimti kartu į sceną. (Ditė Dulkytė, IV kursas)

Tikrai taip, bet su ja žymiai paprasčiau tvarkytis šalia esant draugui, nes jis pasijuoks man bandant tą baimę išbėgioti arba kartu su manimi ją išrėks, taip perkeldamas tas mintis kur nors kitur. (Urtė Stonkutė, TB2)

Visada! Nesvarbu kaip tobulai būsiu išmokusi kūrinį - vis tiek bijosiu suklysti, ką nors padaryti ne taip. Tokiais momentais stengiuosi suprasti, jog tas galimas klaidas, ko gero, pastebėsiu tik aš, bandau jų itin nesureikšminti, juk tai nėra pasaulio pabaiga. (Viktorija Staškevič, II kursas)

Ar stovint ant scenos užplūsta vien teigiami jausmai? Kokie?

Manau nėra jokio įvykio, kuris sukeltų vien teigiamus, ar vien neigiamus jausmus, todėl scenoje, nors teigiamų jausmų santykinai daugiau nei neigiamų, neįmanoma atsiriboti nuo pastarųjų. Stovėdamas prieš publiką, jaučiu visų sutelktą dėmesį ir atsakomybę savo partiją renginyje atlikti kokybiškai. Kartais vien nuo minties apie tai gali būti baugu. Natūralu, kad tai sukelia ir jaudulį. Visa tai vyksta prieš užlipant ir įėjus į sceną, tačiau vos pasigirsta būgnininko lazdelės, visas kaip ir stoja į savo vietas. Kūrinio metu patiriama euforija, mėgaujuosi tuo, ką darau, o vos tik baigiasi, užplūsta begalinis džiaugsmas, dėl kurio verta stengtis, verta grįžti. (Rokas Latakas, III kursas)

Kaip pati Džordana Butkutė yra sakiusi: „Jei lipdamas ant scenos nesijaudini, kažką blogai darai.“ Tai jauduliukas būna ir būna visada. Baisiausia yra prieš pat pasirodymą, tačiau, vos atsistojus ant scenos, tas adrenalinas kaip tik veikia labai teigiamai ir suteikia papildomos energijos „užkurti“ gerą šou. Aišku, yra buvę, jog pradėjau dvejojti savo jėgomis pasirodymo metu, bet niekada nepamirštu sau kartoti, jog, jei nežinočiau, ką darau, ir jei to nedaryčiau gerai, ant scenos visai nebūčiau atsidūrusi, todėl įpratau nuoširdžiai mėgautis kiekviena akimirka prieš scenines šviesas. (Radvilė Mačerauskaitė, IV kursas)

Akimirkos, kurias praleidžiu ant scenos, neabejotinai man vienos laimingiausių. Būdama savimi ant scenos jaučiu ne tik pakylėjimą ir euforiją, bet ir vidinę palaimą, kuri kyla iš jausmo, kad tai, ką darau, man ir kitiems yra įdomu ir prasminga. Neigiami jausmai užplūsta nebent tada, kai to reikia vaidmens atlikimui. Tuomet, kad visavertiškai atskleistčiau vaidmens dramatiškumą, jaučiu jo pyktį, neviltį, skausmą ar liūdesį. Atrasti šias spalvas savyje, kurti vaidmenį ir pažvelgti į pasaulį iš jo perspektyvos man yra vienas iš įdomiausių kūrybos aspektų. (Ula Drobnytė, IV kursas)

Na, žinoma, jei suklystu, jausmai nebūna teigiami, bet tos neigiamos emocijos dažniausiai iš karto būna užgožiamos to begalinio susidomėjimo, kartais ir juoko, sklindančio iš auditorijos. Teigiami jausmai, ko gero, dažniausiai ir būna susiję su žiūrovų palaikymu ir reakcijomis, nes tinkamos išprovokuotos emocijos duoda ženklą, kad darbą atlieku gerai. (Urtė Stonkutė, TB2)

Kaip manai, kokią reikšmę tavo pasirodymas turi žiūrovui?

Manau, kad žiūrovams (o jų tikrai neturiu dažnai) reiškiu distrakciją arba idėją, būdą įžvelgti naują perspektyvą. Čia, aišku, labai daug kas priklauso ir nuo to, apie kokį pasirodymą kalbame. Tarkim, „Tūkstantmečio vaikai“ yra skirti tiesiog sutelkti žiūrovo dėmesį. Juk tam jis sekmadienio rytą ir įsijungia „mokslukų kovos areną“, kad turėtų į kur paganyti akis ir protą, iš ko pasijuokti, ką įdomaus išgirsti ir pamatyti... Taigi tikiu, kad žiūrovams reiškiu (kalbėdamas šiu „Andų“ terminais) klouną. Spalvotą, juokingą, paprastai ir trumpai įdomius faktelius laidantį bei savo paties absurdiškumo nepamirštantis (o, taip relatable) klouną, kuris maloniai nukreipia dėmesį nuo ne per daug išvaizdžios sekmadieninio pusryčių lėkštės. (Jurgis Dapkevičius, TB1)

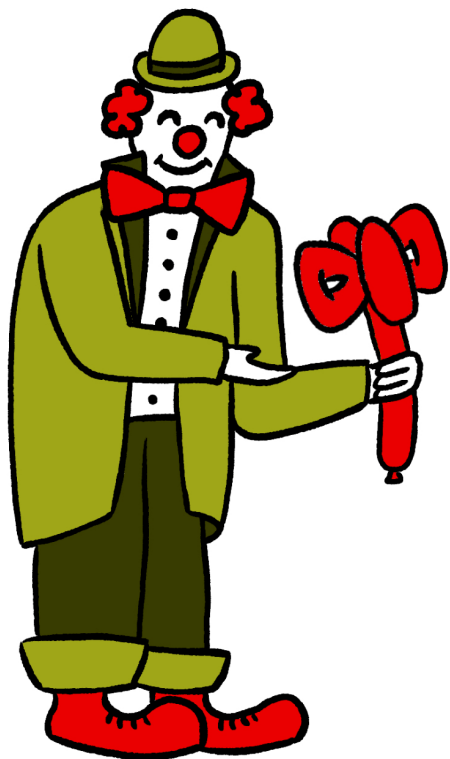
Kai užlipu ant scenos dažniausiai tikiuosi, kad žiūrovai gali bent truputį atsipalaiduoti, stresą keliančius dalykus nors ir minutėlei užmiršti. Pati, matydama kitus mokinius, bendrakursius ir ne tik, ant scenos, noriu tik dažniau užlipti ir pasirodyti prieš licėjų, pajusti, ką žmogus jaučia ne klausydamas, o atlikdamas kūrinį, todėl tikiuosi, kad ir kitiems liceistams užkuriu norą atskleisti savo talentus. (Aušra Kisielytė, II kursas)

Manau, kad mano šokio reikšmė žiūrovams labai priklauso nuo šokio pobūdžio. Jei atliekamu vaidmeniu pasakoju istoriją, tikiuosi, kad žiūrovai susitapatina su veikėja ir išgyvena jos dramą kartu. Šis išgyvenimas, tikiuosi, bent šiek tiek keičia žiūrovų požiūrį į pasaulį ir jų gyvenamąją tikrovę. Šokiuose, kurie siužeto ar gilios minties neturi, siekiu, kad žiūrovai atrastų dalelę savęs. Noriu, kad stebėdami juos atrastų įkvėpimo, meilės šokiui ir pajautų nuotaiką, kurią kuriu šokdama bei taip išgyventų tos akimirkos žavesį. (Ula Drobnytė, IV kursas)

Manau, jog kiekvienas asmuo matomus pasirodymus interpretuoja skirtingai, tačiau aš visada stengiuosi, kad mano pasirodymai žiūrovui suteiktų visokeriopų emocijų. Savo pasirodymus noriu perteikti kaip įmanoma geriau. Pavyzdžiui, atliekant liūdną kūrinį, didžiausias mano tikslas yra atskleisti jį taip, kad žiūrovas pajustų tą liūdesį viduje, galbūt net išspastų ašarą. (Dorotėja Viešūnaitė, II kursas)

Kuris klounas esi tu?

Kad sužinotum, apibrauk tave labiausiai atspindinčius atsakymus į žemiau esančius klausimus.

1. Tu atsibundi, pasižiūri į veidrodį ir supranti, jog atsikėlei „apsirengęs“ klouno kostiumu! Skamba kaip sapnas, bet kiek kartų bandei iš jo ištrūkti, tiek kartų supratai, kad tai yra realybė ir nuo šiol tai yra tavo naujas gyvenimas. Kaip tu į tai reaguoji?

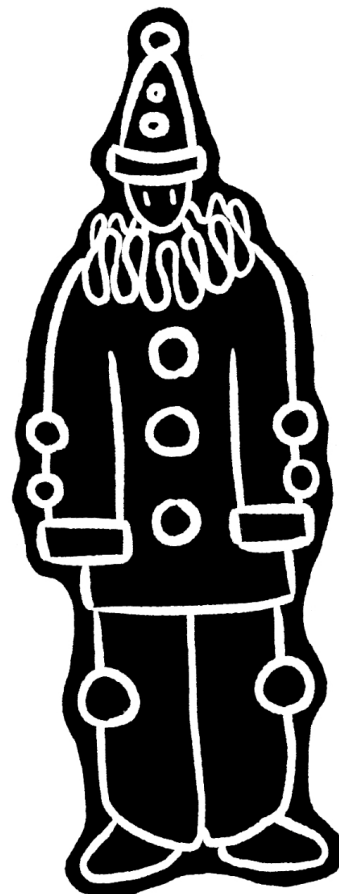
- a) Ha, geras juokelis, aš ir taip prieš šitą naują gyvenimą buvau grynas klounas. Bet argi mes visi nesame klounai?
- b) Įdomus iššūkis. Noriu nenoriu, privalau jį priimti. Kadangi nėra kelio atgal, bandysiu nugyventi savo gyvenimą būdamas/-a klounas/-ė. Juk gyvenimo džiaugsmas ir grožis nedingsta, jeigu jis tau pakiša po kojom siurprizų?
- c) Nesvarbu, kiek kartų gyvenimas man krės pokštus ir duos man naują asmenybę, galas laukia visų tas pats, todėl man nesvarbu, kaip jį man bus lemta nugyventi.
- d) Ojoj, čia tai netikėta... Man reikia kuo greičiau skuosti į cirką ir susipažinti su savo naujais kolegomis... Nesvarbu, kokiame kūne ar kokioje situacijoje esu, privalau atrasti ir neprarasti ryšio su kitais žmonėmis bei su jais susibendrauti. Tikiuosi, mes patiksime vieni kitiems:)

2. Kas tave labiausiai juokina?

- a) Absurdiškos situacijos, malonu įžvelgti ironiją visose gyvenimo aplinkybėse.
- b) Reikšmingi juokeliai, kurie suteikia gyvenimui daugiau malonumo, prasmės.
- c) Niekas nejuokina, nėra prasmės juoktis, jeigu galiausiai pasakutinis dalykas, kuris iš mūsų juoksis, bus mirties nasrai.
- d) Mano mylimo žmogaus juokeliai, kai esu su tuo žmogumi, visi jo/jos juokeliai tirpdo mano širdį.

3. Kaip tu dažniausiai prajuokini žmones?

- a) Savo gebėjimu iš nieko sukurti ką nors juokingo, ironija, savo nusiteikimu ir ryžtu padaryti keisčiausius dalykus.
- b) Specialiai stengiuosi sugalvoti juokelius žmonėms, kurie tuo momentu jaučiasi liūdnai, bandau praskaidrinti jiems dieną.
- c) Juokas yra tiesiog iliuzija, trumpas ištrūkimas iš kasdienybės. Tačiau tai ir priklausomybė. Geriau man niekada neištrūkti iš šios beprasmybės nasrų, o ne būti priklausomam nuo apgaulės.
- d) Dažniausiai prajuokinu savo flirtavimo juokeliais.

4. Įsivaizduok scenarijų: baigėsi matematikos kontrastas ir tu, deja, gavai blogą pažymį kartu su draugais, kaip bandysi save ir juos pralinksminti, paguosti?

- a) Nėra prasmės liūdėti dėl kokio nors pažymio, kuris nieko apie tave nepasako. Bet koku atveju yra kaip yra, nepakeisi to, kas nutiko, tai ko liūdėti?
- b) Kad ir kaip skaudu, reikia judėti pirmyn ir pasimokyti iš savo klaidų. Išanalizuosime savo kontrolinių klaidas ir pamatysime, kad viską suprantame.
- c) Visi šie pažymiai yra beprasmiški skaičiai, tiesiog pikseliai mūsų dienyne.
- d) Išsipasakosiu ir išsiliesiu savo mylimiems žmonėms apie tai ir nuoširdžiai apkabinsiu savo draugus.

5. O ne, tu pademonstravai tokį gerą triuką cirke, bet niekas nesijuokė! Kaip tu išsisuksi iš šios nepatogios situacijos ir vėl prajuokinsi auditoriją?

- a) Aš šito nesureikšminu ir „judu“ prie kito juokelio.
- b) Pasimokau iš šios klaidos ir pasistengsiu pagerinti savo juokdarystės sugebėjimus.
- c) Koks skirtumas, jeigu žmonės nemato prasmės mano juokelyje - aš visiškai juos suprantu.
- d) Žvilgtelėčiau į artimą žmogų, sėdintį auditorijoje, kad žinočiau, jog turiu palaikymą, ir tai man suteiktų jėgų toliau tęsti savo šou.

6. Cirkas nusprendžia dar patikrinti tavo piešimo sugebėjimus ir paprašo nutapyti kokį nors paveikslą. Ką jis vaizduotų?

- a) Ką nors absurdiško ir pašiepiančio;
- b) Ką nors gražaus ir prasmingo, bet su paslėptomis mintimis;
- c) Palikčiau baltą drobę, nes prasmės nebuvimas irgi yra menas;
- d) Žmones, jų jausmus ir emocijas.

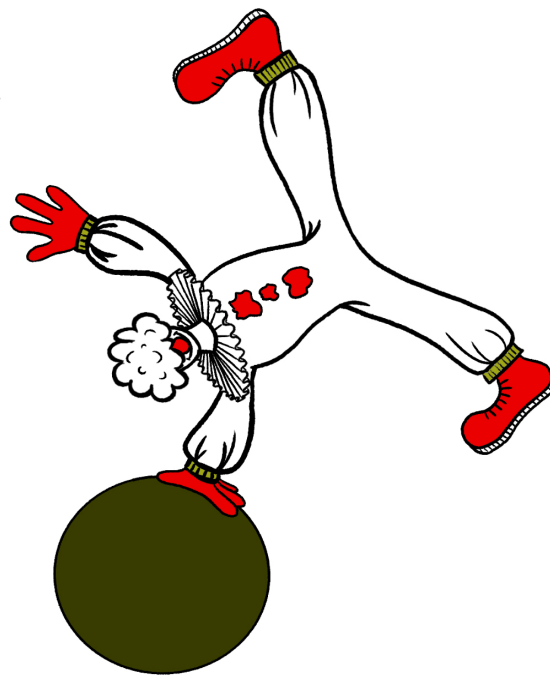
Jei daugiausiai **a** atsakymų, esi klounas **absurdistas**.

Jei daugiausiai **b** atsakymų, esi klounas **egzistencialistas**.

Jei daugiausiai **c** atsakymų, esi klounas **nihilistas**.

Jei daugiausiai **d** atsakymų, esi klounas **romantikas**.

Liepa Dermeikytė ID

Cirkas mokinio gyvenime

Ar kartais susimąstėte, kodėl mus taip žavi cirkas? Galbūt dėl įspūdingų pasirodymų, pavojingų triukų ar juokdario išdaigų. O gal tiesiog stebėdami artistus bei tą kerinčią spalvų, jausmų, garsų karuselę atpažįstame save kasdienybės rate? Juk kartais cirko artistų gyvenimas labai panašus į mokinio gyvenimą. Arba cirkas tiesiog ištinka mokinį gyvenime.

Juk mes kaip kokie ekvilibristai kiekvieną dieną stengiamės išlaikyti pusiausvyrą, nenukristi, nepasiduoti, vikriai išsisukti iš nepalankių aplinkybių. Balansuojame ant ribos tarp sėkmės ir nesėkmės: nepramiegoti, neišsiduoti, kad nepadaryti namų darbai, nepaisant begalinių eilių kosminiu greičiu apsukti orbitą mokyklos valgykloje, papietauti ir dar per tą pačią pertrauką padalyvauti bendruomenės renginiuose, paplepėti su draugais, sužaisti stalo futbolo partiją ir net ją pralaimėjus su šypsena keliauti į pamoką, o ten semtis gyvenimo ir išgyvenimo įgūdžių. Susiduriame su daugybe iššūkių, kurie blaško mus kaip stipriai užiantis vėjas, priverčia kristi arba kilti aukštyn. Ir viskas tik dėl dviejų minučių šlovės, kai gali iškelta galva sukti ratus cirko arenoje gaudydamas plojimus, jei triukas pavyksta. Arba sužibėti mokyklos garbės ir pasiekimų lentoje, priimti padėką ar pagyrimą. Aišku, neišvengiamai visi patiria ir nesėkmių. Kiekvienam nesėkmė yra individuali patirtis, nesvarbu, ar tai būtų prastas pažymys, ar nepavykęs triukas.

Ją bet kuriuo atveju reikia išgyventi arba su ja susigyventi. O kartais, kai būna labai sunku, mes kaip klounai pasislepiame už džiaugsmo kaukių ir judame pirmyn. Šuoliuojame nuo vieno darbo prie kito kaip voltižieriai, šokinėdami nuo vienos trapecijos prie kitos ir stengdamiesi, kad kuri neišslystų iš rankų. Tai tartum pasirinkimai tarp pasiruošimo matematikos kontroliniam darbui ir žygio su draugais į kiemo džiungles arba nelengvi sprendimai renkantis studijų pakraipą, suolo draugą ar pietus mokyklos valgykloje.

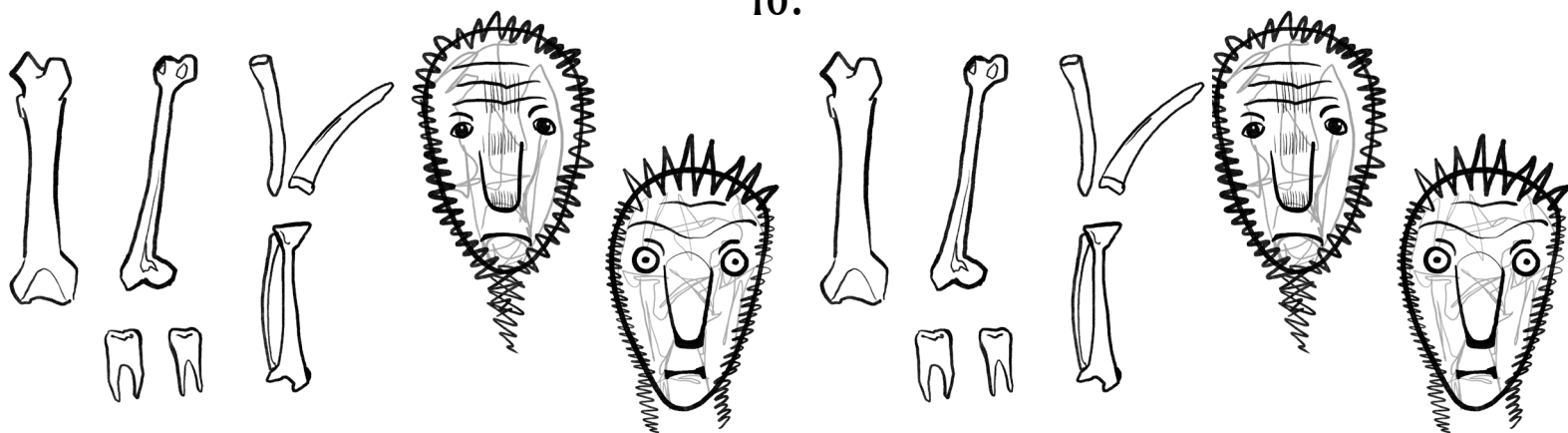

Kai kada lankstomės kaip gimnastai tarp įtemptų grafikų, siekdami visur suspėti ir nieko nepraleisti. Skriejame kaip kometos, perskrodžiančios dangaus platybes, arba kaip cirko akrobatas, iššautas iš patrankos. Visur taip skubame, kad ne visada spėjame apsižvalgyti, pamatyti ar pajusti akimirkos grožio, ir tuomet, rodos, viskas taip greitai pralekia...Galiausiai pasiekiame siūbuojančių mokslo metų lyno galą, baigiasi ir rūpesčiai: namų darbai, išlaikome egzaminus ir prasideda smagiausia ir gražiausia cirko dalis – ATOSTOGOS! Pasimėgaukite

jomis, nes tai irgi tik akimirka iki kito pasirodymo. Taigi, mokinio gyvenimas yra kaip cirkas. Cirkas, kupinas spalvų, jausmų, iššūkių, grožio ir juoko! Mokykla tai tik pradžia, paruošianti mus didžiajam ir įspūdingajam šou - savarankiškam gyvenimui. Žinoma, niekada nereikia pamiršti šypsotis, net kai labai sunku. Juk kai šypsaisi, ir gyvenimas šypsosi tau!

Gabrielė Danylaitė IVa

Nuo debesis primenančių gultų iki veidrodžių iš kaulų dabartinė MO paroda yra tikrai įspūdinga, ir čia pasistengsiu aptarti labiausiai išsiskiriančius jos aspektus. Visa paroda yra struktūruota pagal tris Karlo Jungo archetipus: šešėlį, ego ir kaukę, bei pagal rašytojo ir filosofo Alain de Botton darbus. Jų citatų nepasigesite ir ant parodos sienų. Ekspozicija nėra chronologiška, veikiau ieškota temų kaitos, yra skirtas kampelis kiekvienam iš minėtų Jungo archetipų.

Pirmas archetipas – kaukės. Tai yra asmenybė, kuria prisidengiame būdami tarp kitų žmonių. Visų pirma, pastebime dvigalves chimeras bei tikriausiai moterų seksualumą simbolizuojančią genitalijų sieną. Eidami toliau - įspūdingas veidų instaliacijas, sukurtas iš sodo įrankių, bei provokuojančius, makabriškus, bet ir savaip žaismingus Šarūno Saukos paveikslus.

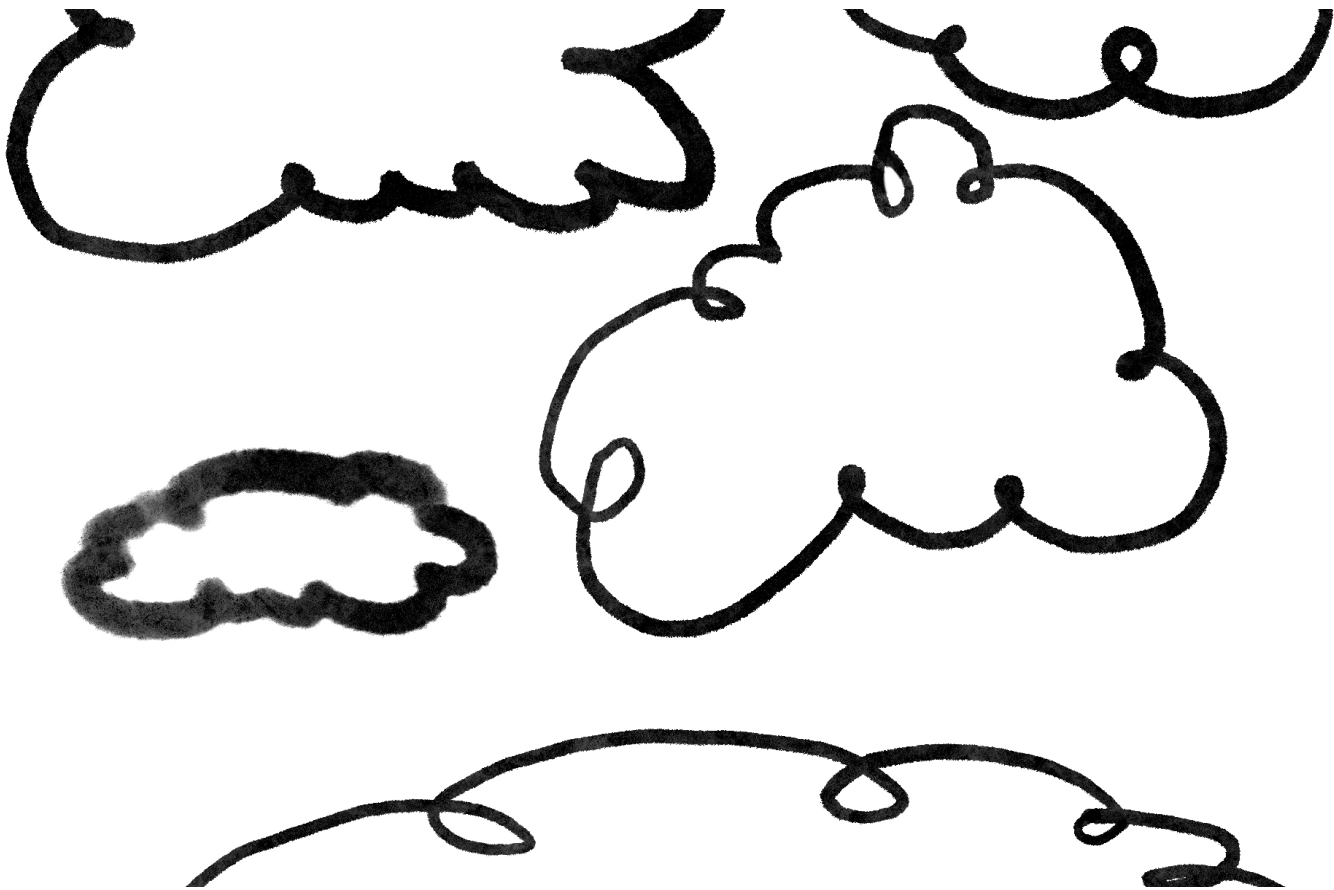
iš vidaus

Vėliau mus pasitinka šešėlis – bauginanti, tamsioji mūsų asmenybės dalis. Čia iš karto akį traukia Antano Mončio, įžymaus Lietuvos skulptoriaus, darbai. Mus pasitinka giltines primenančios figūros, išdrožtos autentišku menininko stiliumi - vienas kitą perveriančiais žiedais. Ši technika itin sudėtinga – nėra jokių sudėtinių dalių, viskas išdrožta iš vientiso medienos gabalo. Čia yra ir nuostabūs, žmonių galvas vaizduojantys grafikos darbai, kiekviena galva – spyglių bei dyglių rezultatas. Ten pat mus pasitinka ir skraiste apsigobusių merginų statulėlės, ne veltui primenančios dramos teatro mūzas, nes tai to paties autoriaus darbai. Čia pat rasime ir į Mikalojaus Vilučio įprastą kūrybą labai nepanašius, daugiausia raudonos, juodos ir baltos spalvų agresyvius darbus. Pastebime ir paslaptinę (tikriausiai šiuolaikinės visuomenės) beveidį vaiką „gobtuvą“.

Toliau eksponuojami su ego susiję darbai. Ego - mūsų savasis aš, tikrasis mūsų pavidalas. Paroda gausi ir fotografijų, užfiksavusių stiprias emocijas jaučiančius žmones: čia matomi ir po lietu šokinėjantys paaugliai, ir vaiką mėtantis vyras. Turbūt vienas gražiausių eksponatų – veidrodžių siena, ant grindų sukurianti tikrą blyksnių žaismą. Gražus simbolistinis darbas – suglamžyti plastmasės gabalai, tikriausiai simbolizuojantys visą mūsų istoriją atspindinčius veidus bei asmenybes.

Toliau jūsų laukia įspūdingas kylančios režisūros žvaigždės (prieš maždaug metus* išleidusios dokumentinį filmą „Roberta“) Elenos Kairytės darbas-vaizdo projekcija – taikant psichologijų „istorijos atsekimo metodą“ raštu atsekamos priežastys, privertusios jaunas žmones sau atimti gyvybę. Šis metodas yra paprastas: pradžioje užrašomas faktas - žmogus nusižudė, nuo to yra šakojamasi ir aprašoma žmogaus šeimos, mokyklinė ar darbo situacija, vėliau šakojamasi dar detaliau ir aprašoma, kas tokias situacijas sukėlė. Šalia yra ir naudingos nuorodos, primenančios, kad net ir tamsiausią akimirką gali į ką nors kreiptis. Dėmesį patraukia ir „Švilpanti bamba“ – didžiulė bambos projekcija, skleidžianti švilpimo garsą, simbolizuojanti įsčių saugumą. Toliau mano parodos numylėtinis – Andriaus Ermino darbas „Veidrodis“ – veidrodis, apklijuotas gyvūnų kaukolėmis bei kaulais. Kraupu bei žaisminga.

Ši paroda paliko man daugybę neišdildomų patirčių, paminėjau tik kelias, todėl norinčius ir galinčius siūlyčiau parodą aplankyti patiems (moksleiviams MO muziejuje taikoma nuolaida). Galiausiai savo patirtį norėčiau apibendrinti trumpu eilėraščiu, gal kas atpažinsite įkvėpimo šaltinį:

Žėri šukė delne,
Akies šukė tamsoje,
Nuo veido lupasi roplio oda,
Galiu tau šypsotis, vadinti draugu,
Bet tikrųjų aš net nesu čia.

A. G. Zenitas.

Mokytojų perliukai

„Koks pagrindinis skirtumas tarp vyrų
ir pomidorų? Pomidorai subręsta“
- Rimvydas Markeliūnas

„- Mokytojau, Jūs šiandien žavingai
atrodote!
- Aš žinau, bet ačiū, kad pastebėjai“
- Andrius Berniukevičius

„Aš šiaip tave gerbiu, bet man atrodo,
kad šitą pagarbą man reiks į
stalčių įsidėti“ - Inga Lenkytė

„Ne, čia ne atsiskaitymas, čia neuronų
tinklų paieškos“ - Rasa Žemaitaitienė

„Kai buvau abiturientas, į literatūros
šaltinių sąrašą sudėdavau išgalvotus
šaltinius“ - Ernestas Šidlauskas

Rusnė Mykolaitytė TB1

„Jeigu gali nedaryti šiandien, ne-
daryk ir rytoj“ - Eugenijus Rudminas

„Moterys juk irgi Dievo kūriniai!“
- Vida Pasausienė

„Intuicija suveikė, bet aš ne moteris,
negaliu ja taip tikėti“
- Andrius Berniukevičius

„- Čia požiūrio reikalas, mokytojau.
- Tavo blogas požiūris“
- Ernestas Šidlauskas

„Tyla man yra geriausia muzika.
Užsičiaupkit“ - Ričardas Jankauskas

„Šiaip truputėlį trenktas buvo,
kaip priklauso“ - Saulius Jurkevičius

„Gyvenimas yra kompleksinis,
o ne realus“ - Andrius Berniukevičius

„Tai tada gaunasi toks psichologiškai
nepatogus reiškinyš“
- Andrius Berniukevičius

„Tas pats bernelis, tik kitas rūbelis“
- Andrius Berniukevičius

„Priminkit man, ko aš ieškau, nes aš Facebook'ą atsidariau“ - Lijana Pabalienė

„Rašyk pavardę, nes tų Liepų čia kaip šieno“ - Algis Sindaravičius

Liceistiškasis diskursas arba dviejų klounų ginčas

Veikėjai:

Normalusis/normalus žmogus

Aktorius

Linksmas klounas (tankas): apsirenga - raudonas licėjaus džemperis bei gelsvos kelnės. Žengia per sceną tvirtai, dideliais, griausmingais žingsniais.

Liūdnas klounas (Vienuolis): apsirenga - juodas džemperis, neaiškios kilmės džinsai bei skylėti *conversai*. Scenoje stovi ramiai ir liguistai, pikta šypsosi.

Veiksmas vyksta licėjaus kiemelyje, krintant ir iškart tirpstant pirmajam sniegui.

Prologas

Rudens palaidotuvių rytą,
Rytą ankstų, rytą rūstų
Liceistai mummyse matyti
Ėjo spręst eilėm diskursų.

Valia šarvuotas, ryžtu girtas tankas
Priešais vienuolį tikrąjį be miego, o ir proto.
Sparnais suplazda jo pegasas baltas:
Kontrolinių nukaltas tankas jau į kovą stotų.

Jo apranga tarytum vėliavos plazdena
Su atributika, mados akcentais, taip toliau...
Mišrainė ta spalvų man juokdarį tik mena:
Šita gyvenimo vaidyba tiktų scenoje labiau...

Vienuolio mūs puikybė jam madų neleido,
Tad apsirėdė pats lyg nuotrauka sena:
Juodom draperijom ir baltutėliu veidu -
Nuliūdusį komediantą spinduliuoja ši scena.

Klounų ginčas

TANKAS:

Ir ką gi aš matau, ar čia nebus
Tasai nugeibėlis, kurs be naudos dejuoja,
Jau nuo savigailos ir smegenys supus,
Vos tik pamačius, kad jam kontrast moja.

TANKAS:

Tu dediesi toks labai protingas,
Nors iš tiesų tik betvarkė galvoj,
O esi savam prote sustingęs,
Pavydi man drąsos racionalioj tyloj.

TANKAS

Ir kas? Bene jūs, pone moraliste,
Tos „sielos“, licui taip pagailimos,
Dar nesat pats pardavęs tik
kitam Mefistui:
Juk ieškot skausmo butelyje
gilumos!

TANKAS

Ir aš su šia bure tuoj ketinu
Išplaukti į pasaulio platų vandenyną,
O tu čia vienas mėgaukis tuščiu
Filosofavimu, susmigus į pelkyną.

VIENUOLIS:

Nuo juoko apkurs mano ausys,
Jei dulkė mėgins vaidinti dievą!
Bus sukurta geriausia kaliausė
Ir mano sąmonė tėkšis į sieną.

VIENUOLIS

Turbūt graži buvo tavoji siela, kai
Racionaliai pats ją metei po
plaktuku,
Nors įrašė dešimtuką tau tai dienai
Gyvenimas virto tuščio varpo
gausmu.

VIENUOLIS

Skausme yra atsakymas, tau nesvar-
bus,
Juk kompiuteriukas visažinis ant
peties tupi,
Tai jau tikrai, tikrai tikrai esi gabus!
Licėjaus atributika banguoja it burė!

Išsipūtus tavo burė subliukš,
Kai į uolą pilką atsitrenksi,
Švininis tavo pilvas duš
Iki pačio dugno nusitemps jis.

TANKAS

Pražuvęs aš? Na jis ir sugalvojo!
Pats pasipūtęs tu, sudžiūvėli, esi
Ir apskritai ar tu kalbi, ar šuo
suloja,
Tik piktas triukšmas man garsai
šiti.

VIENUOLIS

Trauk šalin kurčią garsiakalbį,
Nusiimk statinę nuo galvos,
kvaily!
Racionali tylą tyli, nes randai tavo
balti
Spiegs ji, kai akis raudonai tavo
tepsiu

klounai susimuša

Epilogas

Žiemos pripažinimo naktį,
Naktį gūdžią ir beviltiškai juokingą
Du klounai bedė kits kito akį,
Regėjo padalintą baltai juodai
pasaulį.

Du darželinukai smėlio dėžėje,
Vieno pilis - naktinis klubas,
Kito pilis - vienuolynas rūke,
Užsikasti po smėliu - gyvenimo
būdas!

Po mūšio pergalę šventė tik vėjas,
Viesulas baisus nurovė draperijas baltas ir juodas,
Pretenzingas ir aklus ginčus šiuos nudėjęs
Išrovė klounus iš burių ir metė į pilkas marias.

Nors negalima, pasijuokim iš skenduolių,
Jų akių atspindžiuose it veidrodžiuose
Regime patys save, savo grimą ir kepurę,
Klounai juokingi, pasijuokim iš savęs

Jurgis Dapkevičius TB1 ir
Dominykas Kručauskas IIIB

Be apsauginio tinklo

Našlaitis. Cirko artistas. Neįgalusis. Gydytojas.
Pasaulio čempionas.
Negi tai – tas pats žmogus?

Valentinas Dikulis gimė 1948 m. Kaune. Abu jo tėvai mirė jam nesulaukus ketverių metų. Iki septynerių jis buvo auginamas močiutės, vėliau atiduotas į vaikų namus. Ten sąlygos buvo sunkios, vaikai kėsdavo alkį ir šiurkščius auklėtojus. Ilgainiui vieninteliu džiaugsmu Valentino gyvenime tapo keliaujantis cirkas. Nuo devynerių metų jis dažnai padėdavo montuoti cirko palapinę, valyti areną, prižiūrėti gyvūnus. Nuo keturiolikos jis ėmė dirbti cirko motociklų mechaniku, o laisvalaikiu mokydavosi gimnastikos, imtynių, sunkiosios atletikos, akrobatikos, žongliravimo ir kitų triukų. Galiausiai jis nusprendė tapti trapecijos – skersinio, pakabinto ant dviejų lynų, – artistu ir įsitraukė į Kauno cirko veiklą.

1962 metais keturiolikmetis Valentinas atliko pirmąjį savo numerį, kuris buvo lemtingesnis, nei jis galėjo įsivaizduoti... Iš pradžių viskas sekėsi puikiai, žiūrovai stebėjosi, plojo ir juokėsi iš įspūdingų triukų, kuriuos Valentinas atliko su savo partnere. Tačiau staiga linksmą šurmulį nutraukė riksmas ir sunkus dunkstelėjimas. Trūkus trapecijos lynui Valentinas krito iš 13 m aukščio. Pasirodymas buvo tuoj pat nutrauktas, Valentinas nugabentas į ligoninę, kur gydytojai nustatė, jog jis susilaužė per dešimt kaulų, o baisiausia – stuburą, kas lėmė kojų paralyžių. Po savaitės atsibudęs iš komos, Valentinas išgirdo nuosprendį – „Niekada nevaikščios, sėdės invalido vežimėlyje“.

Tai būdavo dažnas gydytojų atsakymas pacientams, nes reabilitacijos centrai dar neegzistavo, sugyti niekam nebuvo pavykę. Tačiau jaunas Valentinas negalėjo susitaikyti su tokiu likimu ir, remdamasis žiniomis iš gimnastikos treniruočių bei knygomis apie anatomiją, jis pradėjo kurti savo reabilitacijos sistemą. Kasdien treniruodavosi po penkias šešias valandas, darydamas atsispaudimus bei sunkius pratimus su svarmenimis ir gumomis, kol nualpdavo iš nuovargio. Gydytojai ir kiti pacientai jam sakė pasiduoti, kad neverta švaistyti jėgų ir laiko, tačiau Valentinas nepailsdamas toliau treniravosi. Po septynerių metų jis atsistojo, o po dar dvejų vaikščiojo taip pat gerai, kaip ir prieš traumą.

Jo neįtikėtina istorija paplito žiniasklaidoje, žmonės, kuriuos jo pavyzdys įkvėpė ir suteikė vilties, ėmė siųsti jam laivinas laiškus ir prašė pagalbos. Valentinas kasdien praleisdavo po tris keturias valandas atsakinėdamas į laiškus, siųsdamas nurodymus bei reabilitacijos patarimus.

Visų nuostabai, 1970 metais Valentinas grįžo į cirką - iš pradžių kaip akrobatinio motociklo vairuotojas, o vėliau, norėdamas originalesnio cirko numerio, kurio metu būtų naudojami per reabilitacijos treniruotes nepaprastai išvystyti raumenys, kaip sunkumų kilnotojas.

Įspūdingiausi jo triukai:

- žongliravimas 45 kg sveriančiais patrankos sviediniais, jų mėtymas į viršų ir pagavimas ant nugaros;
- 80 kg sveriančių svarsčių mėtymas į orą;
- šešių žmonių laikymas su dviem štangomis (svėrė apytiksliai 1 toną) ant savo kūno;
- 1570 kg svorio rėmo su automobiliu laikymas ant pečių.

1988 metais Valentinas įkūrė reabilitacijos centrą žmonėms, patyrusiems stuburo traumų ir ligų. Per dešimt tūkstančių beviltiškų ligonių, kuriems padėti medicina buvo bejėgė, jo metodika pastatė ant kojų. Jo centrai dabar veikia daugelyje valstybių, o jis pats vis dar yra nepakeičiamas jų vadovas.

1999 metų gruodžio 30 dieną šešiasdešimt vienerių metų Valentinas, sverdamas 121 kg, įspūdingai atliko tris klasikinės jėgos trikovės pratimus. Jis padarė prisėdimą su 450 kg štanga ant pečių (squat), 260 kg spaudimą gulint (bench) ir 460 kg atkėlimą (deadlift). Deja, tuo metu nebuvo nė vieno oficialaus atstovo, kuris patikrintų, jog būtent tokie svoriai buvo pakelti, todėl kai kas mano, jog tai buvo surežisuota. Tačiau jeigu Valentino neoficialus rekordas būtų buvęs pripažintas, iki 2011 metų jis būtų buvęs prisėdimo su štanga ant pečių bei atkėlimo pasaulio čempionas-rekordininkas.

Valentinas Dikulis yra tikras cirko artistas. Jis nenustojo mylėti cirko, net kai jame patyrė didžiausią gyvenime traumą, ir grįžo su dar įspūdingesniais pasirodymais. Jis – įkvepiantis žmogus, nepasidavęs, net kai niekas juo netikėjo, ir išgelbėjęs tūkstančius. Jis sako: „Cirkas man suteikia gyvybės, energijos, oro, cirkas yra mano gyvenimas, o kai pasirodymas baigiasi, <...> tada aš atiduodu šią energiją savo pacientams.“

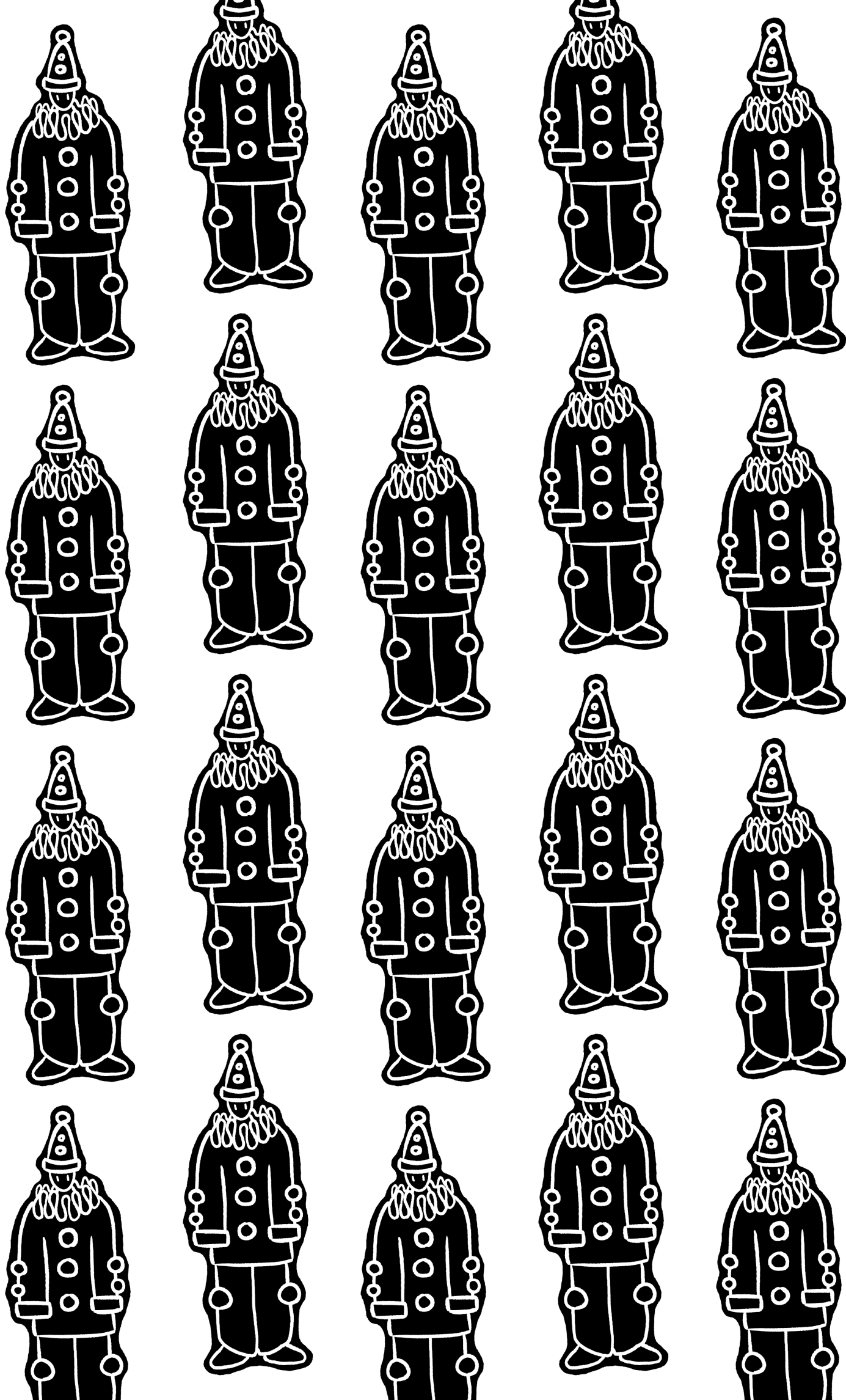

Adas Kaminskas
XXXII karta

4

Atrodo, kad buvo tarta „na“, o man prie puošnaus, akinančiai balto
arbatos staliuko pagarbiai paskirta vieta atsisėsti šalia.

Iki kito karto

Kas slepiasi paslaptinguose cirko užkulisiuose? Cirko studijos „Šypsena“ dalyvių atsiliepimai ir trenerių motyvacijos ištakos

Cirkas yra vienas linksmiausių daugumos iš mūsų vaikysčių prisiminimas. Ir pati prisimenu kerinčius akrobatinius pasirodymus, juokingas klounų išdaigas, gausius minios plojimus ir juoką. Tačiau kaip dažnai susimąstome apie cirką iš jo scenoje dirbančių artistų perspektyvos? Kas juos motyvuoja imtis šios meninės sporto šakos ar mokyti jos kitus?

Vedama smalsumo ir noro rasti atsakymus į šiuos klausimus bei jais pasidalinti su „Andų“ skaitytojais užsukau pasikalbėti su Vilniaus moksleivių kūrybos ir mokymo centre įsikūrusios cirko studijos „Šypsena“ dalyvėmis ir treneriais. Kalbėjausi su trimis talentingomis jaunosiomis cirko artistėmis – Neda, Dorotėja ir Aleksandra – apie savo apsisprendimą mokytis cirko, kaip meninės sporto šakos, ir kas jas žavi užsiėmimuose. Taip pat su treneriais – Violeta ir Vladu – apie motyvaciją dalintis savo žiniomis su vaikais.

Nedos susidomėjimas šia sporto šaka prasidėjo po pamatyto užburiančio oro akrobatų pasirodymo. Nuo tada jau penkerius metus vienuolikmetė praktikuoja savo sugebėjimus cirko studijoje. Šis sportas ją žavi dėl balanso ir galimybės pasirodyti viešai. Per šiuos metus ji yra pasirodžiusi įvairiuose labdaros renginiuose, festivaliuose. Dažnai lipant ant scenos kyla ir streso, tačiau mergina stengiasi jį ignoruoti ir ilgainiui pavyksta atsiriboti nuo nerimo ir sutelkti dėmesį į savo atliekamus triukus, o šilti plojimai pabaigoje visuomet pakelia nuotaiką.

Tuo tarpu Dorotėją imtis cirko studijų paskatino jos mama pirmoje klasėje, kai merginai pabodo lankyti gimnastikos užsiėmimus. Ji šiuo sportu užsiima jau ketvirtus metus ir kasmet stengiasi vis labiau tobulėti. Vienas iš jos pastangų rezultatų – su studija užimta trečia vieta tarptautiniame konkurse Barselonoje 2023 m. lapkričio 1 d. Merginai iš konkurso labiausiai įsiminė pati kelionė ir apdovanojimų ceremonija. O kai pavyko užimti prizinę vietą, Dorotėja prisipažino pajutusi euforiją. Pasirodymai, galimybė pralinksinti publiką ir adrenalino pojūtis ir yra tai, kas studijoje labiausiai žavi moksleivę ir kas atperka sunkias treniruotes. Pasak jos, cirkas padėjo susivokti, kad menas turi labai daug šakų ir kad kiekvienas gali susirasti sau tinkančią.

Aleksandrai taip pat teko dalyvauti konkurse Barselonoje ir pasirodyti kartu su Dorotėja. Trylikametei tai buvo pirmas konkursas, nors prieš tai yra pasirodžiusi vaikų globos namų ir kitų viešųjų renginių scenose. Jai konkurse įsimintiniausias įvykis buvo prizinės vietos laimėjimas, nors mergina neslepia nusivylimo, kad iš daugelio dalyvavusių meno šakų atstovų į finalą buvo atrinkti tik šokėjai ir dainininkai. O į pasirodymus tenka įdėti daug darbo. Aleksandrai dažnai kyla baimė bandyti ką nors naujo dėl galimos traumos. Cirkas jau yra tapęs jos gyvenimo dalimi, be kurios ji negali išgyventi. Ateityje ji svajoja profesionaliai užsiimti cirku kaip menine sporto šaka ir mokyti kitus tiek, kiek tik ilgai, jai bręstant ir senstant, leis sveikata.

Kalbinant trenerius, studijos vadovė Violeta papasakojo, jog pasirinkti cirką lėmė labai daug veiksmų. Ji pati gimė artistų šeimoje ir užaugo cirko aplinkoje, o vėliau mokėsi studijoje. Mokyti vaikus šios sporto šakos jai yra svarbu, nes Lietuvoje tokių galimybių nėra daug, nors ir pasitaiko norinčių to siekti. Jos manymu, mokinyms, „užsidedęs“ mokytis šio sporto subtilybių, turi turėti ne tik daug talento, bet ir kantrybės bei darbštumo, kad galėtų tobulėti.

Antrasis treneris Vladas paminėjo, kad cirkas, kaip meninė sporto šaka, jam labiausiai patinka, nes čia susipina menas, sportas, akrobatika ir gimnastika – viskas kartu. Dar jam patinka tai, kaip teatro artistams tenka dažnai pasirodyti renginiuose – tuomet turi sutelkti dėmesį į triukus ir tuo pačiu metu matyti publiką, kontroliuoti jų ir savo emocijas. Anot jo, reikia žiūrėti ne į pirmą, o į paskutinę eilę. Pirmoji tave mato, o visas emocijas reikia perteikti paskutinei. Artistas, nesvarbu, kaip blogai besijaustų, turi visada pasirodyti geriausiai. O išėjęs iš scenos gali ir paverkti, bet ant scenos turi dirbti dviem šimtais procentų.

Anot Vlodo, ruošiant pasirodymus labai svarbus jau turimų gebėjimų pagrindas. Reikia sugebėti atlikti elementariausius akrobatikos elementus, kad išmoktum ką nors sudėtingesnio. Ir netinka išmokti bet kaip, netaisyklingai, nes vis vien teks persimokyti, o tai yra dešimtkart sunkiau, nei išmokti iš naujo. Išmokus suvaldyti mūsų galvos kompiuterio veikimą ir baimę galima pasiekti labai daug. Todėl pati svarbiausia mokinių taisyklė - atidžiai klausyti ir pasistengti daryti tai, ką tau sako, taip, kaip sako, o ne taip, kaip tau atrodo. Geriau klausyti trenerio, truputį save sukaustyti ir pasistengti tam tikrą triuką atlikti per duotą terminą, dirbant ir savarankiškai.

Iš šių įžvalgų galime suprasti, kad viskas reikalauja daug pastangų, taip pat ir mokslas ar naujo įpročio ugdymas. Cirko studija man padėjo geriau susipažinti su jo užkulisiais ir perprasti, ko reikia norint paruošti tuos kvapą gniaužiančius pasirodymus. Tikiuosi, šios naujos mintys bus naudingos ir liceistams, kuriuos domina sportas, cirkas, arba tiems, kurie taip pat siekia savo asmeninių tikslų.

BRAUKTAŽODIS

Iveta Paviliūnaitė ID

Surask ir išbrauk pateiktus žodžius. Jie gali būti išsidėstę įvairiomis kryptimis: į dešinę, į kairę, aukštyn, žemyn ir įstrižai.

A D N A L K S Ž U O T Y S Š Ė U K M Z V
B Y J E G E I N C E Y U P E V E I Ž S A
A J I F A R G O E R O H C K N I V Y K M
Z B L O M L E R A S T Y O V O S E R T I
I D I N A M I K A R B S A L U O D S S M
P J U R B U I H C L T O D E Ė I Ė A O A
P O Z E Ž O N G L I E R I U S I J T G S
L E I N C V K Y U Ž Š O S Y A R A A L P
A Y O M L U Z M P U M A R E G I S B A L
S E N O M E A F L E T E R N A L I O S A
A B I A N S O J R S D K N O M I Š R E U
N I S A S Ž B T I O C H L A E T E K O S
U R T Y R S Ė R K C B P E O S Ž Y A Š S
O U A D F J B L S C E N O G R A F I J A
L H S V E I S O A L Ė P R G S V A L I K
K I P O L R A V N E K R A M A E S L P U
T R E I I H K L S H U M O R A S B T O I
K E V S A F O Š Y Ž A M Z O T Y R Š S R
O K E I Y P U B L I K A H K E S O I C T
E L P E O Š J V S A R A U T R E P E R L

- ŽODŽIAI:
1. KLOUNAS
 2. ŽONGLIERIUS
 3. VEDĖJAS
 4. AKROBATAS
 5. TRAPECIJA
 6. MAGAS
 7. UŽSKLANDA
 8. KOSTIUMAS
 9. PUBLIKA
 10. ILIUZIONISTAS
 11. EKVILIBRISTAS
 12. MIMAS
 13. SCENOGRAFIJA
 14. ŠOU
 15. DINAMIKA
 16. HUMORAS
 17. TRIUKAS
 18. ŽAVESYS
 19. CHOREOGRAFIJA
 20. LYNAS
 21. ŠVIESOS
 22. KAUKĖ
 23. REPERTUARAS
 24. JUOKAS
 25. MENAS

ILIUSTRATORIAI

Gaudimantė Ušinskaitė
Luka Kinderytė
Aušrinė Žukauskaitė
Ieva Švedaitė
Lina Mulevičiūtė
Izabelė Stanaitytė
Austėja Bakanaitė

MAKETUOTOJAI

Martynas Žalalis
Indrė Viletaitė
Rusnė Kniškaitė

KOREKTORIAI

Liepa Girniūtė
Izabelė Byčkovaite

RAŠYTOJAI

Ieva Švedaitė
Jurgis Dapkevičius
Dominykas Kručauskas
Girmantė Zolubaitė
Liepa Dermeikytė
Rusnė Mykolaitytė
Elzė Švedaitė
Barbora Rybakovaitė
Vytautė Vyšniauskytė
Simone Lima Gomes
Gaudimantė Ušinskaitė
Gabrielė Danylaitė
Iveta Paviliūnaitė
Gerda Prusevičiūtė
Adas Kaminskas

2024 5